

ผลกระทบต่อสวัสดิการสังคมจากการเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดของไทย : กรณีศึกษาสินค้าเหล็ก
จากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

นาย สันติ พรชัยจรรยาศักดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ISBN 974-14-2027-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE EFFECT OF ANTI-DUMPING ON SOCIAL WELFARE : A CASE STUDY OF STEEL
FROM CHINA

Mr.Santi prochajaroonsak

A Thesis Submitted in Fullilment of the Requirements
For the Degree of Master of Economics Program Economics
Faculty of Economics
Chulalongkorn University
Academic Year 2006
ISBN 974-14-2027-7
Copyright of Chulalongkorn University

490212

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลกระทบต่อสวัสดิการสังคมจากการเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดของไทย
: กรณีศึกษาสินค้าเหล็กจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน
โดย นาย สันติ พรชัยจรูญศักดิ์
สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. สุทธิพันธ์ จิราธิวัฒน์

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็นส่วหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

 คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไสตติจร มัลลิกะมาส)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไสตติจร มัลลิกะมาส)

 อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุทธิพันธ์ จิราธิวัฒน์)

 กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. ผาสุก พงษ์ไพจิตร)

 กรรมการ
(อาจารย์ ดร. สมประวิณ มั่นประเสริฐ)

สันติ พรชัยจรูญศักดิ์ : ผลกระทบต่อสวัสดิการสังคมจากการเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดของ
 ไทย: กรณีศึกษาสินค้าเหล็กจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (THE EFFECT OF
 ANTIDUMPING ON SOCAIL WELFARE : CASE STUDY OF STEELS FROM CHINA)
 อ. ที่ปรึกษา : รศ.ดร.สุทธิพันธ์ จิราธิวัฒน์, 189 หน้า. ISBN 974-14-2027-7.

ภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดคือลักษณะของการแบ่งแยกราคาขายรูปแบบหนึ่ง โดยการนำเข้าจาก
 ประเทศที่ทำการแบ่งแยกราคาขายซึ่งกระทบต่อผู้ผลิตภายในประเทศ วิทยานิพนธ์เล่มนี้ได้ทดสอบหา
 ผลกระทบของการคุ้มครองโดยผ่านมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดต่อสวัสดิการสังคมภายใต้
 พระราชบัญญัติตอบโต้การทุ่มตลาดของประเทศไทย และพบว่า นโยบายตอบโต้การทุ่มตลาดมักจะทำให้
 ผู้ผลิตได้รับส่วนเกิน ส่งผลกระทบทำให้สวัสดิการผู้บริโภคลดลง ตรงกันข้ามผู้ผลิตกลับผลิตโดยไม่มี
 ประสิทธิภาพ และผลลัพธ์ได้ชี้ว่าเกิดการหันเหทางการค้าเกิดขึ้นเมื่อมีการใช้นโยบายตอบโต้การทุ่มตลาด

สาขาวิชา..... เศรษฐศาสตร์....
 ปีการศึกษา...2549....

ลายมือชื่อนิติ.....สันติ พรชัยจรูญศักดิ์
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4785591329 : MAJOR ECONOMICS

KEY WORD: ANTIDUMPING DUTY/ NORMAL PRICE

SANTI PORNCHAIJAROONSAK : THE EFFECT OF ANTIDUMPING ONSOCIAL

WELFARE : CASE STUDY OF STEELS FROM CHINA . THESIS ADVISOR

:ASSOC.PROF.SUTHIPUN JIRATIWAT,Ph.D, 189 pp. ISBN 974-14-2027-7.

Anti-Dumping are by nature discriminatory. Import from targeted countries are discriminate against relative to domestic producers. This thesis test whether Anti-Dumping (AD) protection effect the welfare and determines the social welfare effect under Thailand anti-dumping act. This thesis finds that anti-dumping duty policy always surplus earning for producer unit. A welfare effect loss from reduce consumer surplus and contrasting gain achieved by producing the level more inefficiently and the result suggest that anti-dumping policies cause trade diversion is primarily to non-Thailand supplier.

Field of study.....Economics....

Academic year....2006.....

Student's signature. *Santi Pronchajaroonsak*

Advisor's signature. *Suthipun Jiratiwat*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เกิดจากความสนใจในภาษาที่ตอบโต้การทู่ตลัดมาตั้งแต่ยังเรียนอยู่ระดับปริญญาตรี โดยที่ผู้เขียนเองก็เรียนเศรษฐศาสตร์โดยเลือกเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศเป็นวิชาหลัก และวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จไม่ได้เลยถ้าไม่ได้ต้นร่างงานเดิมจากงานวิจัยที่ผู้เขียนและเพื่อนๆหลักสูตรเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิตร่วมกันวิจัย ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ คุณพ่อ ที่ให้กำเนิดและส่งเสริมมาจนถึงบัดนี้ กราบขอบพระคุณ น้ำด้อย น้ำมะ บ้าติ่ม ญาติที่แสนดีของผู้เขียนที่ให้เงินและกำลังใจตลอดจนกราบขอบคุณครูบาอาจารย์ทุกท่านที่ได้สั่งสอนลูกศิษย์คนนี้ด้วยความเมตตา ขอขอบคุณเพื่อนที่ให้ความช่วยเหลือในทุกๆด้าน โดยเฉพาะคุณกุสุมา อาณาชัย ที่ช่วยพิมพ์อย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย (แม้จะบ่นบ้าง) และทนความจู้จี้ขี้บ่นของผู้เขียนอย่างอดทน ขอขอบคุณ สุมนา , ชัชชฎา , กัณยรัตน์ และอาทิตย์ ที่คอยให้กำลังใจและคำที่ปรึกษาที่ดีเสมอมา

ความผิดพลาดใดๆก็ตามที่มีในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้เขียนขอรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ.....	ฐ
บทที่1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	5
1.3 ขอบเขตการศึกษา.....	5
1.4 สมมติฐาน.....	5
1.5 นิยามศัพท์.....	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
1.8 การเก็บรวบรวมข้อมูล	7
1.7 วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
1.9 กลุ่มตัวอย่าง.....	8
1.10 ข้อจำกัดของการศึกษา.....	8
บทที่2 แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมปริทัศน์	
2.1 แนวคิดและทฤษฎี.....	9
2.1.1 ความหมายและประเภทของการทุ่มตลาด.....	9
2.2 วรรณกรรมปริทัศน์.....	13
2.2.1 การศึกษาการทุ่มตลาดและตอบโต้การทุ่มตลาดสินค้าในเชิงเศรษฐศาสตร์....	13
2.2.2 การศึกษาการทุ่มตลาดและตอบโต้การทุ่มตลาดสินค้าในเชิงนิติศาสตร์.....	22
บทที่3 วิธีการศึกษา	
3.1 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	26
3.2 การวัดการสูญเสียสวัสดิการทางสังคมเมื่อมีการเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด...	27
3.3 การนำสมการมาประยุกต์ใช้ในการคำนวณผลกระทบต่อสวัสดิการสังคม.....	33
3.4 นิยามตัวแปรและการเลือกข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา.....	37

บทที่ 4 กฎเกณฑ์ของ WTO ในการพิจารณาการทุ่มตลาด	
4.1 กฎเกณฑ์ของ WTO ในการพิจารณาการทุ่มตลาด.....	41
4.1.1 การพิจารณาการทุ่มตลาด.....	41
4.1.1.1 การพิจารณาราคาปกติ (Normal Value).....	41
4.1.1.2 การจำหน่ายที่เป็นทางการค้าปกติ (Sale in the Ordinary Course of Trade).....	41
4.1.1.3 การจำหน่ายสินค้าในปริมาณที่ไม่เพียงพอ (Insufficient Volume of Sale).....	42
4.1.1.4 การพิจารณาราคาส่งออก (Export Price).....	43
4.1.1.5 การเปรียบเทียบราคาปกติกับราคาส่งออก (Fair Comparison of Normal Value and Export Price).....	44
4.1.1.6 ส่วนเหลือของการทุ่มตลาด (Dumping Margins).....	45
4.2 การพิจารณาความเสียหาย (Determination of Injury)	
4.2.1 การพิจารณาความหมายของคำว่า "สินค้าชนิดเดียวกัน" (Like Product).....	46
4.2.2 การพิจารณาความหมายของคำว่า "อุตสาหกรรมภายใน" (Domestic Industry).....	46
4.2.3 ประเภทของความเสียหาย (Injury).....	47
4.2.4 การพิจารณาความเสียหายอย่างสำคัญ (Material Injury).....	48
4.2.5 การพิจารณาถึงการคุกคามว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างสำคัญ (Threat of Material Injury to a Domestic Industry).....	48
4.2.6 การชะงักงันอย่างรุนแรงในการก่อตั้งอุตสาหกรรมภายในประเทศ (Material Retardation of a Domestic Industry).....	48
4.2.7 การประเมินและวิเคราะห์ความเสียหาย.....	49
4.3 วิธีการตอบโต้การทุ่มตลาด.....	52
4.3.1 การดำเนินการโต้สวนการทุ่มตลาดและความเสียหาย.....	52
4.3.1.1 การเริ่มต้นการโต้สวน.....	52
4.3.1.2 วิธีและการดำเนินการโต้สวน.....	54
4.3.1.3 ระยะเวลาในการโต้สวน.....	57
4.3.1.4 การเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาด.....	58

บทที่ 5 กฎเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติในการตอบโต้การทุ่มตลาดของไทย	
5.1 การพิจารณาการทุ่มตลาด.....	82
5.1.1 การพิจารณามูลค่าปกติ (Normal Valued).....	82
5.1.2 การพิจารณาราคาส่งออก (Export Price).....	83
5.1.3 การเปรียบเทียบมูลค่าปกติและราคาส่งออก (Price Comparison) และการพิจารณาส่วนเหลือของการทุ่มตลาด (Dumping Margins).....	84
5.2 การพิจารณาความเสียหาย.....	85
5.3 การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการทุ่มตลาดกับความเสียหายที่เกิดขึ้น.....	87
5.4 การพิจารณาได้ส่วนการทุ่มตลาดและความเสียหาย.....	87
5.4.1. การยื่นคำขอและการพิจารณาคำขอได้ส่วน.....	87
5.4.2. การประกาศเปิดการได้ส่วน.....	89
5.4.3. การได้ส่วนขั้นต้น.....	90
5.4.4. การได้ส่วนขั้นสุดท้าย.....	91
5.5 การเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาด.....	92
5.5.1 ลักษณะของอากรตอบโต้.....	92
5.5.2 ระยะเวลาการตอบโต้การทุ่มตลาดและการทบทวน.....	95
บทที่ 6 โครงสร้างอุตสาหกรรมเหล็กของไทย	
6.1 ความสำคัญของอุตสาหกรรมเหล็ก.....	101
6.2 การผลิตเหล็กขั้นต้น (Raw steel products).....	102
6.3 การผลิตเหล็กขั้นกลาง (Semi-finished steel products).....	103
6.4 การผลิตเหล็กขั้นปลาย(Finished steel products).....	103
6.5 แหล่งผลิตเหล็กที่สำคัญของโลก.....	105
6.6 พัฒนาการของอุตสาหกรรมเหล็กในประเทศไทย.....	107
6.7 สถานภาพและศักยภาพของอุตสาหกรรมเหล็กในประเทศไทย.....	113
6.8 อุตสาหกรรมเหล็กโครงสร้างรูปพรรณ.....	119
6.9 ผู้ผลิตและกำลังการผลิต.....	122
6.10 ศักยภาพการผลิตของอุตสาหกรรม.....	126
6.11 ความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรม.....	130
6.12 อุตสาหกรรมเหล็กของจีน.....	132
6.13 ปัญหา จุดแข็งและอุปสรรคในการพัฒนาอุตสาหกรรมเหล็ก.....	136

6.14 กฎระเบียบข้อบังคับ กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้อง.....	139
6.15 สรุป.....	143
บทที่ 7 ผลกระทบของการเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดต่อสวัสดิการสังคม	
7.1 ผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ต่างๆ.....	145
7.2 ผลกระทบจากการเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดต่อตลาดเหล็กโครงสร้างฯ.....	147
7.3 ผลกระทบจากการเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดต่อตลาดเหล็กโครงสร้างฯ ที่ผลิตภายในประเทศ (กรณีความยืดหยุ่นของอุปทานเท่ากับศูนย์).....	152
7.4 ผลกระทบจากการเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดต่อตลาดเหล็กโครงสร้างฯ ที่ผลิตภายในประเทศ (กรณีความยืดหยุ่นของอุปทานเท่ากับอนันต์).....	154
7.5 ผลกระทบต่อสวัสดิการทางเศรษฐกิจ.....	157
บทที่ 8 การวิเคราะห์เชิงสถาบันกรณีศึกษาการเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาด สินค้าเหล็กโครงสร้างรูปพรรณ หน้าตัดรูปตัว H ที่มีแหล่งกำเนิดมาจาก สาธารณรัฐประชาชนจีน	
8.1 ผลการศึกษา.....	167
8.2 การพิจารณาอัตราการทุ่มตลาด (Dumping Margin).....	167
8.3 การพิจารณาความเสียหาย (Material Injury)	169
8.4 อัตราอากรตอบโต้การทุ่มตลาด (AD).....	170
8.5 ข้อสังเกตการเรียกเก็บ AD สินค้าเหล็กโครงสร้างรูปพรรณหน้าตัดรูปตัว H.....	171
บทที่ 9 สรุปผล และข้อเสนอแนะ	
9.1 สรุปผล.....	173
9.2 ข้อเสนอแนะ.....	174
9.3 การเก็บ AD ของไทยเป็น NTBs หรือไม่.....	175
9.4 ประเด็นที่ควรพิจารณา : นโยบายการแข่งขันกับการทุ่มตลาด (Competition Policy and Anti-Dumping).....	177
รายการอ้างอิง.....	179
บรรณานุกรม.....	185
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	189

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
6.1 ผลิตภัณฑ์เหล็กสำคัญที่ใช้ในอุตสาหกรรมต่างๆ.....	100
6.2 อัตราส่วนการบริโภคเหล็กต่อจำนวนประชากรต่อปีในประเทศต่างๆ.....	101
6.3 ประเภทของผลิตภัณฑ์เหล็กชั้นปลาย.....	105
6.4 ผู้ผลิต ผู้ส่งออก และผู้นำเข้าเหล็กที่สำคัญในตลาดโลก.....	106
6.5 เป้าหมายการพัฒนาอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมเหล็กของประเทศไทย.....	108
6.6 วิวัฒนาการของอุตสาหกรรมเหล็กก่อสร้างในประเทศไทย.....	109
6.7 สถิติการผลิต นำเข้า ส่งออก และการบริโภคเหล็กในประเทศไทย พ.ศ.2537-2543.....	116
6.8 กลุ่มธุรกิจเหล็กที่สำคัญ.....	117
6.9 ผลิตภัณฑ์หลักของกลุ่มสหวิริยาสตีล.....	117
6.10 ผลิตภัณฑ์หลักของกลุ่มเอ็น.ที.เอส.สตีล.....	118
6.11 ผลิตภัณฑ์หลักของกลุ่มซีเมนต์ไทย.....	118
6.12 ผลิตภัณฑ์หลักของกลุ่มกรุงเทพผลิตเหล็ก.....	118
6.13 ปริมาณและมูลค่าการผลิตเหล็กโครงสร้างรูปพรรณ.....	123
6.14 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเหล็กโครงสร้างรูปพรรณจากต่างประเทศ (รวมทุกชนิด)...	124
6.15 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเหล็กโครงสร้างรูปพรรณ.....	125
6.16 การบริโภคเหล็กโครงสร้างรูปพรรณรีดร้อน พ.ศ.2543.....	125
7.1 ราคาเหล็กโครงสร้างฯนำเข้าที่เก็บและไม่เก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด.....	148
7.2 อุปสงค์การนำเข้าเหล็กโครงสร้างฯ ที่เก็บและไม่เก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด.....	150
7.3 ราคาเหล็กที่ผลิตภายในประเทศ ที่เก็บและไม่เก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด.....	153
7.4 อุปสงค์เหล็กฯที่ผลิตภายในประเทศ ที่เก็บและไม่เก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด.....	155
7.5 รายได้ของรัฐที่โอนมาจากส่วนเกินผู้บริโภคเหล็กโครงสร้างฯนำเข้า.....	158
7.6 ประสิทธิภาพทางการผลิตที่ลดลงจากการเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด.....	159
7.7 ส่วนเกินของผู้บริโภคที่โอนไปเป็นส่วนเกินของผู้ผลิตเหล็กโครงสร้างภายในจาก การเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด.....	161
7.8 สรุปผลกระทบที่เกิดจากการเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด.....	163

สารบัญรูปภาพ

รูปภาพที่	หน้า
1.1 การใช้มาตรการ AD ในช่วง พ.ศ. 2533-2542 แยกตามภาคอุตสาหกรรมที่สำคัญ.....	2
1.2 จำนวนประเทศผู้ใช้มาตรการ AD ในช่วง พ.ศ.2533-2542.....	2
2.1 การกำหนดราคาภายในประเทศแตกต่างกับราคาส่งออก.....	11
3.1 สถิติการสังคมนี้อมีการเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด.....	28
4.1 ขั้นตอนการไต่สวนและการใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด.....	33
6.1 ขั้นตอนของอุตสาหกรรมเหล็ก และกระบวนการผลิต.....	104
6.2 แผนภูมิแสดงสถิติการผลิต การนำเข้า ส่งออก และการบริโภค เหล็ก ทุกประเภทในประเทศไทย พ.ศ.2537-2543.....	116
6.3 แผนภาพแสดงกระบวนการผลิตเหล็กโครงสร้างรูปพรรณชนิดต่างๆ ในประเทศไทย.....	120
6.4 ชื่อเรียก และรูปตัดของเหล็กโครงสร้างรูปพรรณรีดร้อน.....	121
6.5 ชื่อเรียก และรูปตัดของเหล็กโครงสร้างรูปพรรณขึ้นรูปเย็น.....	121
6.6 การบริโภคเหล็กโครงสร้างรูปพรรณรีดร้อน พ.ศ.2543.....	126